

Естонські навчальні плани визначають, що учень має знати, а вчителі вирішують, як і в якій послідовності цьому навчати.

За словами організаторки дослідження PISA в Естонії Гунди Тіре, яку цитує газета *Eesti Päevaleht*, естонські школярі виявилися і найбільш націленими на успіх: вони упевнені, що люди самі здатні розвивати свій інтелект, і готові вкладатися у власний розвиток, щоб забезпечити собі краще майбутнє [1; 3].

Література

1. Естонська шкільна система – найкраща в Європі. І ось чому. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/estonska-shkilna-systema--naiiakisnisha-v-yevropi-i-os-chomu-477147.html> (дата звернення: 25.03.2020).

2. Освіта по-естонськи: як вчать в школах Талліна. URL: <http://blog.ed-era.com/osvita-po-iestonski-iak-vchatsia-v-shkolakh-tallinna/> (дата звернення: 27.03.2020).

3. Сінгапур лідирує в глобальних рейтингах освіти. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-38229855> (дата звернення: 20.03.2020).

УДК 378(430)

Сіткар С.В.

кандидат педагогічних наук
викладач кафедри машинознавства і транспорту
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

ОСВІТНІЙ ТЕХНОЛОГ ЯК МЕДІАТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛІВ: ДОСВІД ЕСТОНІЇ

Постановка проблеми. За результатами останньої програми з оцінювання освітніх досягнень учнів PISA-2018, естонська шкільна система виявилася найкращою в Європі. Чотири перших рядки у світовому рейтингу посіли китайські або переважно китайські міста. Першими стали Пекін, Шанхай, Цзянсу і Чжецзян (PISA працювала саме у цих містах, а не у всій КНР), друге місце посів Сінгапур, третє – Макао, четверте – Гонконг, п'яте – Естонія [1]. Інші країни-спадкоємиці радянської системи освіти опинилися значно нижче Естонії, хоча і на непоганих місцях: Латвія – на 30-му (з 79), Росія – на 31-му, Литва – на 34-му, Білорусь – на 36-му, Україна – на 39-му [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Естонії серйозна перебудова радянської освітньої системи почалася вже у перші пострадянські роки. Наприклад, систему, схожу на українське ЗНО – єдині випускні іспити-тести і вступ до вишу на основі набраних на них балів – запровадили в Естонії вже в 90-ті. Тепер, через 28 років після розпаду СРСР, естонська школа вже дуже далеко пішла від радянської моделі.

«Наші вчителі користуються широкою професійною самостійністю у тому, як вчити дітей», – починає перераховувати складові успіху депутатка парламенту Естонії Лійна Керсна, яка займається питаннями освіти. «В Естонії дуже поширені сучасні методи навчання, – продовжує депутатка, – зокрема, проблемне навчання, проєктне навчання, цифрове навчання, навчання

життєвим навичкам. Мета – пов’язати різні предмети, зробити навчання більш практичним, пов’язаним із реальним життям, щоб дитина розуміла суть речей і закономірності» [1].

На думку І. Примаценка [2], основа будь-якої класної школи – класні вчителі. Він стверджує, припинить безкінечні тестування та екзаменування вчителів. Почніть їм довіряти і дозвольте експериментувати. Естонські навчальні плани визначають, що учень має знати, а вчителі вирішують, як і в якій послідовності цьому навчати. Хтось з вчителів використовує новітні технології, а хтось лише дошку і крейду. Якщо радикально різні підходи вчителів дають однаково якісні результати, то навіщо Міністерству освіти змушувати всіх вчителів викладати однаково?

Раніше вчитель був єдиним джерелом знань і авторитету в класі. Але сьогодні за допомогою інтернету учні мають доступ до всіх знань світу і не дуже вірять будь-яким авторитетам. Замість тиску на вчителя Міністерство освіти має робити все, щоб підтримати його креативну впевненість в собі. Головне повідомлення, яке воно транслює вчителям: «Ви чудові і ми віримо в вас!» [2].

Мета роботи. Ознайомитись із специфікою роботи освітнього технолога естонської шкільної системи.

Виклад основного матеріалу досліджень. В Естонії існує унікальна посада освітнього технолога. Хто ця людина і за що відповідає? Це експерт з освіти вчителів, який знає всі актуальні методики, курси та програми розвитку педагогів. Завдання освітнього технолога – знайти та підібрати курси для вчителів, щоб підвищити їхній професіоналізм. Кожна школа Естонії мріє мати у своєму колективі освітнього технолога, але поки що таких фахівців замало [3].

Для розвитку естонським вчителям доступно більше тисячі безкоштовних курсів підвищення кваліфікації. **Ніхто не змушує їх проходити, вчителі не отримують за їх проходження жодних надбавок до і так високих зарплат.** Інколи за результатами курсів вчитель може отримати додаткову навчальну техніку в свій клас чи приємну дрібницю, на кшталт сертифікату. Але вчителі вчаться постійно, бо курси справді цікаві і актуальні. А ще в країні багато конкурсів, які публічно відзначають успішних педагогів та новаторів [2].

Учителів навчають регулярно, і за це відповідає завуч школи. Як правило, він підбирає програми, складає графік курсів та освітніх подорожей для кожного педагога. Але вчителі завжди можуть впливати на вибір курсів та пропонувати програми і формати. Обмін досвідом – одна з форм такого навчання. Тому вчителів Естонії 2-3 рази на рік відправляють за кордон в інші школи, на конференції та воркшопи [3].

Як же мотивують учителів у Естонії? В Естонії бракує вчителів. Їхня зарплата невелика, якщо порівняти з рівнем середнього доходу в країні: педагоги отримують 1250 євро і щорічне підвищення у розмірі 50 євро. З одного боку, це більше, ніж в Україні. Але з іншого – середня заробітна плата в Естонії – 1400 євро. Проте держава намагається компенсувати це соціальним пакетом та комфортними умовами праці. Наприклад, зняти з учителів більшість

адміністративних обов'язків та передати їх директору. Він виконує роль менеджера школи та несе всю відповідальність за обладнання школи, безпеку в ній та умови навчання [3].

Середній вік естонського вчителя – 49 років (за даними міжнародного опитування TALIS), а 86% всіх педагогів – жінки (з матеріалів дослідження Statistic Estonia за 2018 рік). Щоб залучити до професії більше молодих спеціалістів, в Естонії запровадили спеціальну програму навчання для вчителів Noored Kooli («Молодь до школи»). Вона триває 2 роки, і стати її учасником може будь-хто. Для цього є лише дві умови – мати вищу освіту та мотивацію працювати в школі. Уже після першого року програми вчителям дозволяють вести уроки в 1-9 класах [3].

Цікавою для нас, в цьому аспекті може бути статистика, чи багато молодих батьків захоче піти працювати в школу після закінчення карантину, що пов'язаний в багатьох країнах з поширенням коронавірусу COVID19. Батьки мають змогу побачити як вони своїм дітям прищепили самостійність та організованість, що вимагає дистанційне навчання. Мабуть небагато з них захоче стати педагогами. Нині є шикарна можливість підвищити престижність учительської професії.

Висновки. Сьогодні змінилась система підвищення кваліфікації вчителів, – тепер вони можуть самі визначати, як забезпечувати свій професійний розвиток, обирати його напрям та місце проходження курсів і їм під силу обирати більше курсів з ІТ, шукати якісне навчання, а не ходити на заняття для галочки. Саме знайти, підібрати та рекомендувати курси для вчителів, щоб підвищити їхній професіоналізм мають освітні технологи, потребу в яких сьогодні відчуває кожен освітній заклад.

Література

1. Вендік Ю, Бурчаков А. Естонські школи – найкращі в Європі. Розповідаємо секрет успіху. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50706326>
2. Естонська шкільна система – найякісніша в Європі. І ось чому. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/estonska-shkilna-systema--naiiakisnisha-v-vevropi-i-os-chomu-477147.html> (дата звернення: 25.03.2020).
3. Освіта по-естонськи: як вчать в школах Талліна. URL: <http://blog.ed-era.com/osvita-po-iestonski-iaak-vchatsia-v-shkolakh-tallinna/> (дата звернення: 27.03.2020).
4. Сингапур лідирує в глобальних рейтингах освіти URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-38229855>

УДК 373.3+37.091.39

Склярова І.В.

вчитель української мови та літератури

КЗ Великоглибочецький ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Ярослава Стецька

ЗАВДАННЯ В ТЕСТОВІЙ ФОРМІ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. В останній час особливо актуальним стає питання використання системи дистанційного навчання в шкільному освітньому середовищі. Воно передбачає подачу навчального матеріалу,